Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

12. maj 2021*

»Præjudiciel forelæggelse – retternes kompetence og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område – forordning (EU) nr. 1215/2012 – artikel 7, nr. 2) – kompetence i sager om erstatning uden for kontrakt – det sted, hvor skaden er indtrådt – skade, der udelukkende består i et formuetab«

I sag C-709/19,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Hoge Raad der Nederlanden (Nederlandenes øverste domstol) ved afgørelse af 20. september 2019, indgået til Domstolen den 25. september 2019, i sagen

Vereniging van Effectenbezitters

mod

BP plc,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, J.-C. Bonichot, og dommerne L. Bay Larsen, C. Toader, M. Safjan (refererende dommer) og N. Jääskinen,

generaladvokat: M. Campos Sánchez-Bordona,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– Vereniging van Effectenbezitters ved advocaat J. van der Beek,

– BP plc ved advocaten W.H. van Hemel, A.F.J.A. Leijten, O.J.W. Schotel og J.S. Kortmann,

– Europa-Kommissionen ved G. Wils, R. Troosters og M. Heller, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 17. december 2020,

afsagt følgende

* Processprog: nederlandsk.

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 7, nr. 2), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EUT 2012, L 351, s. 1).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Vereniging van Effectenbezitters (forening for ejere af værdipapirer, Nederlandene, herefter »VEB«) med hjemsted i Haag (Nederlandene) og BP plc, som er et selskab, der udøver virksomhed på globalt niveau og har sit vedtægtsmæssige hjemsted i London (Det Forenede Kongerige), vedrørende sidstnævntes ansvar for de tab, der er lidt af personer, som har købt, besiddet eller solgt A-aktier i BP navnlig via en investeringskonto i Nederlandene.

Retsforskrifter

EU-retten

3 15. og 16. betragtning til forordning nr. 1215/2012 har følgende ordlyd:

»(15) Kompetencereglerne bør frembyde en høj grad af forudsigelighed og være baseret på sagsøgtes bopæl som det principielle kriterium. Dette kompetencekriterium bør altid kunne gøres gældende, undtagen i enkelte velafgrænsede tilfælde, hvor det på grund af tvistens genstand eller af hensyn til parternes aftalefrihed er berettiget at lægge et andet tilknytningsmoment til grund. For at gøre de fælles regler mere gennemsigtige og undgå kompetencekonflikter bør juridiske personers bopæl defineres selvstændigt.

(16) Som kompetencekriterium bør sagsøgtes bopæl suppleres med alternative kriterier baseret på en sags nære tilknytning til en bestemt ret eller på hensynet til god retspleje. Kriteriet nær tilknytning bør tjene til at skabe retssikkerhed og undgå muligheden for, at sagsøgte indstævnes for en ret i en medlemsstat, som vedkommende ikke med rimelighed kunne forudse. Dette er navnlig vigtigt i tvister angående forpligtelser uden for kontrakt, der er opstået i forbindelse med krænkelser af privatlivets fred og af individets rettigheder, herunder ærekrænkelser.«

4 Kapitel II i forordning nr. 1215/2012 med overskriften »Kompetence« indeholder bl.a. en afdeling 1 med overskriften »Almindelige bestemmelser« og en afdeling 2 med overskriften »Specielle kompetenceregler«. Forordningens artikel 4, stk. 1, som er indeholdt i denne afdeling 1, bestemmer:

»Med forbehold af denne forordning skal personer, der har bopæl på en medlemsstats område, uanset deres nationalitet, sagsøges ved retterne i denne medlemsstat.«

5 Artikel 7 i forordning nr. 1215/2012, der findes i afdeling 2, har følgende ordlyd:

»En person, der har bopæl på en medlemsstats område, kan sagsøges i en anden medlemsstat:

[…]

2) i sager om erstatning uden for kontrakt, ved retten på det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået eller vil kunne foregå

[…]«

Nederlandsk ret

6 Artikel 3:305a i Burgerlijk Wetboek (den nederlandske borgerlige lovbog), der trådte i kraft den 1. juli 1994 (herefter »BW«), bestemmer:

»1. Enhver stiftelse eller forening, der har fuld retsevne, kan anlægge sag ved domstolene med henblik på varetagelse af andre personers lignende interesser, forudsat at den pågældende stiftelse eller forening i henhold til sine vedtægter varetager sådanne interesser.

[…]

3. Et søgsmål som det i stk. 1 omhandlede kan ikke have til formål at opnå […] en skadeserstatning i form af penge.

[…]«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

7 VEB er en forening med fuld retsevne i henhold til nederlandsk ret, hvis formål, således som det er fastsat i dens vedtægter, er at varetage aktionærernes interesser. Den kan bl.a. anlægge gruppesøgsmål som omhandlet i BW's artikel 3:305a.

8 BP er et globalt opererende olie- og gasselskab. BP's A-aktier noteres på børsen i London og Frankfurt (Tyskland). *American Depository Shares* hidrørende fra A-aktier er noteret på børsen i New York (De Forenede Stater).

9 Den 20. april 2010 skete der en eksplosion på olieboreplatformen Deepwater Horizon, som BP lejede, beliggende i Den Mexicanske Golf, og som forårsagede flere døde og sårede. Den forårsagede ligeledes skade på miljøet.

10 I 2015 anlagde VEB på grundlag af BW's artikel 3:305a et gruppesøgsmål mod BP ved rechtbank Amsterdam (retten i første instans i Amsterdam, Nederlandene) på vegne af personer, der i perioden fra den 16. januar 2007 til den 25. juni 2010 havde købt, besiddet eller solgt A-aktier i BP via en investeringskonto i Nederlandene eller via en investeringskonto tilhørende en i Nederlandene etableret bank og/eller investeringsvirksomhed (herefter »BP-aktionærer«).

11 Under denne sag ved rechtbank Amsterdam (retten i første instans i Amsterdam) nedlagde VEB påstand om,

– at de nederlandske retter har international kompetence til at påkende skadeserstatningskravene fra BP-aktionærerne

– at rechtbank Amsterdam (retten i første instans i Amsterdam) har stedlig kompetence med hensyn til disse krav

– at nederlandsk ret finder anvendelse på skadeserstatningskravene

– at BP afgav ukorrekte, ufuldstændige og vildledende oplysninger til sine aktionærer om for det første sine sikkerheds- og vedligeholdelsesprogrammer før olieudslippet den 20. april 2010 og/eller for det andet omfanget af dette olieudslip og/eller for det tredje BP's rolle og ansvar i forbindelse med dette olieudslip

– at BP har handlet ulovligt over for BP-aktionærerne

– at BP-aktionærernes køb eller salg af BP-aktier uden BP's retsstridige handlemåde ville være sket til en fordelagtigere markedspris eller slet ikke have fundet sted

– at der foreligger en forbindelse mellem dels BP's retsstridige adfærd og de deraf følgende købs- og salgsbetingelser, dels det tab, som BP-aktionærerne har lidt som følge af aktiekursen mellem den 16. januar 2007 og den 25. juni 2010.

12 BP bestred den nederlandske rets kompetence og gjorde gældende, at denne ikke kunne udlede sin internationale kompetence af forordning nr. 1215/2012.

13 Rechtbank Amsterdam (retten i første instans i Amsterdam) fastslog, at den savnede kompetence til at påkende VEB's krav. Gerechtshof Amsterdam (appeldomstolen i Amsterdam, Nederlandene) stadfæstede i appelinstansen denne dom om manglende kompetence. Sidstnævnte ret fandt, at der i det foreliggende tilfælde var tale om et rent formuetab, som investorerne angiveligt havde lidt i Nederlandene som følge af begivenheder, nemlig BP's handlinger og/eller undladelser, der ikke fandt sted i Nederlandene. Indtrædelsen af tabet på en investeringskonto i Nederlandene udgjorde ikke i sig selv et tilknytningsmoment, som var tilstrækkeligt til at fastslå den nederlandske rets kompetence på grundlag af artikel 7, nr. 2), i forordning nr. 1215/2012, idet andre særlige omstændigheder er nødvendige med henblik herpå. Den omstændighed, at BP henvender sig til investorer i hele verden, herunder nederlandske investorer, og den omstændighed, at VEB varetager interesserne hos et stort antal investorer, hvoraf størstedelen er bosiddende i Nederlandene, udgjorde ikke sådanne særlige omstændigheder.

14 VEB har iværksat kassationsappel ved den forelæggende ret, Hoge Raad der Nederlanden (Nederlandenes øverste domstol).

15 VEB har med denne appel bl.a. gjort gældende, at omstændighederne i den foreliggende sag er sammenlignelige med omstændighederne i de sager, der gav anledning til dom af 28. januar 2015, Kolassa (C-375/13, EU:C:2015:37), og af 12. september 2018, Löber (C-304/17, EU:C:2018:701), hvori Domstolen fastslog, at kompetencen for retterne på det sted, hvor sagsøgeren havde bopæl, var begrundet, for så vidt som sagsøgerens bopæl faktisk udgjorde stedet for den skadevoldende handling eller stedet for skadens indtræden. VEB har gjort gældende, at nedgangen i værdien af værdipapircertifikaterne ikke skyldtes finansmarkedernes udsving, men BP's afgivelse af ukorrekte, ufuldstændige og vildledende oplysninger om olieudslippet, idet BP ikke havde opfyldt sine lovbestemte oplysningsforpligtelser. Aktionærerne havde derfor truffet investeringsbeslutninger, som de ikke ville have truffet, hvis de faktiske omstændigheder var blevet fremstillet korrekt og fuldstændigt. Så snart de korrekte oplysninger var kendt, var værdien af deres aktier faldet, hvilket således forvoldte dem et tab. Eftersom aktierne eller i det mindste aktionærernes fordringer på disse aktier var blevet forvaltet (krediteret og debiteret) og befandt sig på en investeringskonto i Nederlandene eller på en investeringskonto i en bank og/eller et investeringsselskab med hjemsted i Nederlandene, opstod tabet bestående i aktiernes værdiforringelse som følge af BP's ulovlige handlinger direkte i Nederlandene på denne investeringskonto. VEB er derfor af den opfattelse, at de nederlandske retter har kompetence til at påkende dens krav. Der kræves ingen særlige eller yderligere omstændigheder for, at de nederlandske retter tillægges kompetence.

16 BP har heroverfor bl.a. gjort gældende, at i dom af 28. januar 2015, Kolassa (C-375/13, EU:C:2015:37), var den blotte omstændighed, at skaden var indtrådt direkte på en bankkonto i Østrig, ikke tilstrækkelig til, at de østrigske retter havde kompetence. Ifølge BP var resultatet i denne dom baseret på omstændigheder, der samlet set gjorde det muligt at anerkende kompetencen for retterne på det sted, hvor sagsøgeren havde bopæl. Et rent formuetab, som indtræder direkte på sagsøgerens bankkonto, kan således ikke i sig selv kvalificeres som et relevant tilknytningsmoment i henhold til artikel 7, nr. 2), i forordning nr. 1215/2012, heller ikke selv om der ikke er nogen risiko for, at den forurettede part a posteriori manipulerer stedet for skadens indtræden ved at vælge at åbne en

bankkonto i en stat efter eget valg. Såfremt der ikke foreligger yderligere omstændigheder, har retten på det sted, hvor bankkontoen indehaves, derfor ikke kompetence. Ifølge BP kan selskabets argumenter anvendes, uafhængigt af, om den sag, der er indledt, er af kollektiv eller individuel karakter.

17 Ifølge den forelæggende ret ligner omstændighederne i dom af 28. januar 2015, Kolassa (C-375/13, EU:C:2015:37), og af 12. september 2018, Löber (C-304/17, EU:C:2018:701), og omstændighederne i den for denne ret verserende tvist hinanden, for så vidt som investorerne i disse tre sager har lidt et rent formuetab, der er opstået direkte på en bankkonto eller på en investeringskonto, idet dette tab er resultatet af et fald i værdien af de værdipapirer, der opbevares på denne bankkonto eller på denne investeringskonto som aktiver.

18 Disse faktiske omstændigheder er derimod forskellige, for så vidt som det formuetab, der er omhandlet i hovedsagen, er forårsaget af, at BP udbredte ukorrekte, ufuldstændige og vildledende oplysninger gennem pressemeddelelser, rapporter offentliggjort på selskabets websted, årsregnskaber og årsrapporter samt de oplysninger, som ledelsen offentligt havde afgivet, og ikke, som i de to første sager, ved udbredelsen af sådanne oplysninger på en bestemt medlemsstats område. I hovedsagen er den forelæggende ret da også af den opfattelse, at BP, da selskabet gav disse oplysninger, ikke rettede sig særskilt eller særligt til de nederlandske investorer. Det fremgår af de faktiske omstændigheder, således som de er fastlagt af Gerechtshof Amsterdam (appeldomstolen i Amsterdam), at hovedsagen ikke vedrører salg og køb af finansielle produkter på det nederlandske sekundære marked, men køb af A-aktier i BP, der er noteret på børsen i London eller Frankfurt, via en investeringskonto i Nederlandene eller en investeringskonto åbnet af en bank og/eller et investeringsselskab med hjemsted i Nederlandene.

19 Ifølge den forelæggende ret adskiller dom af 28. januar 2015, Kolassa (C-375/13, EU:C:2015:37), og af 12. september 2018, Löber (C-304/17, EU:C:2018:701), sig ligeledes væsentligt fra den foreliggende sag, for så vidt som den vedrører et gruppesøgsmål, der af denne grund kan give anledning til yderligere problemer med hensyn til fastlæggelsen af det sted, hvor skaden er indtrådt. For så vidt som et sådant søgsmål har til formål at beskytte ensartede interesser, ses der bort fra de skadelidte parters individuelle omstændigheder. Idet særegenhederne ved de individuelle transaktioner ikke behandles i gruppesøgsmålet, er spørgsmålet, om og i bekræftende fald hvordan de yderligere særlige omstændigheder i givet fald skal fastslås.

20 Den forelæggende ret har anført, at såfremt det antages, at den nederlandske ret, ved hvilken sagen er anlagt, har kompetence i forbindelse med et gruppesøgsmål i henhold til BW's artikel 3:305a til at påkende VEB's krav, og at den fastslår, at BP har handlet ulovligt i forhold til selskabets aktionærer, kan disse på dette grundlag individuelt anlægge en ny sag med påstand om betaling af skadeserstatning i form af penge. I dette tilfælde er det vigtigt at vide, om sådanne sager kan anlægges ved den ret, der er kompetent til at træffe afgørelse om gruppesøgsmålet. Dette spørgsmål kan opstå, hvis BP-aktionærens bopæl eller det sted, hvor vedkommende har en bankkonto og/eller dennes investeringskonto i Nederlandene, falder uden for jurisdiktionen for den ret, ved hvilken sagen er anlagt. I øvrigt opstår spørgsmålet om, hvilken faktor eller hvilke faktorer der er afgørende for den nationale stedlige kompetence.

21 På denne baggrund har Hoge Raad der Nederlanden (Nederlandenes øverste domstol) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) a) Skal artikel 7, nr. 2), i [forordning nr. 1215/2012] fortolkes således, at en ren økonomisk skade, der direkte indtræffer på en investeringskonto i Nederlandene eller på en investeringskonto tilhørende en i Nederlandene hjemmehørende bank og/eller investeringsvirksomhed, hvilken skade er en følge af investeringsbeslutninger truffet under påvirkning af almindelige, men ukorrekte, ufuldstændige og vildledende oplysninger, der er spredt globalt af en international

børsnoteret virksomhed, et tilstrækkeligt tilknytningsmoment for at tillægge de nederlandske retter international kompetence som retterne på det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået (*Erfolgsort*)?

b) Såfremt dette spørgsmål besvares benægtende, kræves der da yderligere omstændigheder for, at de nederlandske retter bliver kompetente, og hvilke omstændigheder er der da tale om? Er de herefter […] nævnte yderligere omstændigheder, [nemlig at BP henvender sig til investorer i hele verden, herunder nederlandske investorer, og at VEB repræsenterer interesserne for et stort antal investorer, der i overvejende grad har deres bopæl i Nederlandene, at forliget mellem BP og selskabets aktionærer i Amerikas Forenede Stater ikke er blevet tilbudt de investorer, hvis interesser varetages af VEB, og at der i Europa ikke verserer andre lignende sager, og endelig, at der blandt de aktionærer, hvis interesser VEB varetager, findes forbrugere, som nyder en særlig retsbeskyttelse i henhold til forordning nr. 1215/2012,] tilstrækkelige som grundlag for de nederlandske retters kompetence?

2) Skal det første spørgsmål besvares anderledes, såfremt det drejer sig om en sag, der er anlagt på grundlag af artikel 3:305a i [BW] af en forening, der i medfør af sin egen ret har som formål at varetage de kollektive interesser hos de investorer, der har lidt skade som omhandlet i det første spørgsmål, hvilket [bl.a.] har til følge, at de nævnte investorers bopæl ikke bliver fastslået, hvilket også gælder for de særlige omstændigheder ved de individuelle købsforretninger eller individuelle beslutninger om ikke at sælge [aktier]?

3) Såfremt de nederlandske retter på grundlag af artikel 7, nr. 2), i [forordning nr. 1215/2012] har kompetence til at træffe afgørelse i sagen anlagt på grundlag af BW's artikel 3:305a, har disse retter da på grundlag af artikel 7, nr. 2), i [forordning nr. 1215/2012] også international og intern stedlig kompetence til at påkende alle senere anlagte individuelle erstatningssøgsmål fra investorer, der har lidt skade som omhandlet i det første spørgsmål?

4) Såfremt de nederlandske retter som omhandlet ovenfor i det tredje spørgsmål har international kompetence, men ikke intern stedlig kompetence til at påkende alle individuelle erstatningskrav fra investorer, der har lidt skade som omhandlet i det første spørgsmål, skal den interne stedlige kompetence da fastsættes på grundlag af den skadelidte investors bopæl, etableringsstedet for den bank, i hvilken denne investor har sin personlige bankkonto, eller etableringsstedet for den bank, hvor investeringskontoen føres, eller på grundlag af et andet tilknytningsmoment?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første og det andet spørgsmål

22 Med det første og det andet spørgsmål, der skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 7, nr. 2), i forordning nr. 1215/2012 skal fortolkes således, at et rent formuetab, der direkte indtræffer på en investeringskonto, som følge af investeringsbeslutninger truffet på grundlag af oplysninger, der er let tilgængelige på globalt niveau, men ukorrekte, ufuldstændige eller vildledende, fra et internationalt børsnoteret selskab under visse omstændigheder giver mulighed for, under henvisning til skadens indtræden, at fastslå international kompetence for en ret i den medlemsstat, hvor den bank eller den investeringsvirksomhed, hos hvilken kontoen er oprettet, er etableret, når det nævnte selskab ikke var underlagt lovbestemte offentliggørelsesforpligtelser i denne medlemsstat.

23 Det bemærkes indledningsvis, at for så vidt som det følger af 34. betragtning til forordning nr. 1215/2012, at denne ophæver og erstatter Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EFT 2001, L 12, s. 1), som selv erstattede konventionen af 27. september 1968

om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (EFT 1978, L 304, s. 17), som ændret ved de efterfølgende konventioner om nye medlemsstaters tiltrædelse af denne konvention, gælder den af Domstolen anlagte fortolkning af disse sidstnævnte retlige instrumenters bestemmelser ligeledes for forordning nr. 1215/2012, når disse bestemmelser kan »sidestilles« med hinanden. Dette er tilfældet for dels artikel 5, nr. 3), i denne konvention, som ændret, og i forordning nr. 44/2001, dels artikel 7, nr. 2), i forordning nr. 1215/2012 (dom af 9.7.2020, Verein für Konsumenteninformation, C-343/19, EU:C:2020:534, præmis 22).

24 Det skal ligeledes bemærkes, at det følger af Domstolens faste praksis, at den specielle kompetenceregel, der er fastsat i artikel 7, nr. 2), i forordning nr. 1215/2012 skal undergives en selvstændig og indskrænkende fortolkning (jf. i denne retning dom af 12.9.2018, Löber, C-304/17, EU:C:2018:701, præmis 17 og den deri nævnte retspraksis).

25 Den kompetenceregel, der er fastlagt i artikel 4 i forordning nr. 1215/2012, nemlig at det er retterne i den medlemsstat, hvor sagsøgte har sin bopæl, der er kompetente, udgør således hovedreglen. Det er kun som en fravigelse af denne hovedregel, at nævnte forordning fastlægger specielle kompetenceregler og enekompetenceregler i tilfælde, der udtømmende er opregnet, og hvor sagsøgte, alt efter omstændighederne, kan eller skal sagsøges ved en ret i en anden medlemsstat (jf. i denne retning dom af 12.9.2018, Löber, C-304/17, EU:C:2018:701, præmis 18 og den deri nævnte retspraksis).

26 Ikke desto mindre og således som Domstolen gentagne gange har fastslået, omhandler begrebet »det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået« som omhandlet i artikel 7, nr. 2), i forordning nr. 1215/2012 både stedet for skadens indtræden og stedet for den skadevoldende begivenhed, der ligger til grund for denne skade, således at sagsøgte efter sagsøgerens valg kan sagsøges ved retten på det ene eller det andet af disse to steder (dom af 9.7.2020, Verein für Konsumenteninformation, C-343/19, EU:C:2020:534, præmis 23 og den deri nævnte retspraksis).

27 Begrebet »det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået« i artikel 7, nr. 2), i forordning nr. 1215/2012 kan ikke fortolkes så bredt, at det omfatter ethvert sted, hvor der kan opstå skadevirkninger af et forhold, som allerede har forvoldt en skade, der faktisk er indtrådt et andet sted (dom af 12.9.2018, Löber, C-304/17, EU:C:2018:701, præmis 23 og den deri nævnte retspraksis).

28 Domstolen har ligeledes præciseret, at det nævnte begreb ikke omfatter det sted, hvor sagsøgeren har bopæl, eller hvor den pågældende har sine aktiver, alene af den grund, at han har lidt økonomisk skade som følge af et tab af en del af sin formue, som er indtrådt og lidt i en anden medlemsstat (dom af 10.6.2004, Kronhofer, C-168/02, EU:C:2004:364, præmis 21, og af 16.6.2016, Universal Music International Holding, C-12/15, EU:C:2016:449, præmis 35).

29 Selv om den omstændighed, at sagsøgeren er berørt af økonomiske konsekvenser, ikke i sig selv kan begrunde, at retterne på det sted, hvor denne har sin bopæl, tillægges kompetence, er en sådan tildeling af kompetence berettiget, i den udstrækning denne bopæl faktisk udgør stedet for den skadevoldende handling eller stedet for skadens indtræden (jf. i denne retning dom af 12.9.2018, Löber, C-304/17, EU:C:2018:701, præmis 24 og 25 og den deri nævnte retspraksis).

30 I det foreliggende tilfælde vedrører tvisten i hovedsagen fastlæggelse af stedet for skadens indtræden.

31 Det fremgår af Domstolens praksis, at dette sted er det sted, hvor den hævdede skade konkret opstod (dom af 12.9.2018, Löber, C-304/17, EU:C:2018:701, præmis 27 og den deri nævnte retspraksis).

32 Domstolen har i denne henseende bemærket, at det ikke er udelukket, at retterne på det sted, hvor sagsøgeren har sin bopæl, er kompetente på grundlag af skadens indtræden til at træffe afgørelse i en sag med påstand om ansvar for udstederen af et værdipapircertifikat på grund af prospektet herom og

tilsidesættelse af andre oplysningsforpligtelser, der påhviler denne udsteder, bl.a. når den hævdede skade direkte sker på sagsøgerens bankkonto i en bank etableret inden for disse retters jurisdiktion (dom af 12.9.2018, Löber, C-304/17, EU:C:2018:701, præmis 28 og den deri nævnte retspraksis).

33 Det således fastlagte sted for skadens indtræden opfylder formålet med forordning nr. 1215/2012, som er at styrke retsbeskyttelsen for personer, der er bosiddende i Unionen, ved både at gøre det muligt for sagsøgeren let at afgøre, ved hvilken ret den pågældende kan anlægge sag, og for sagsøgte med rimelighed at kunne forudse, ved hvilken ret denne kan blive sagsøgt, idet udstederen af et værdipapircertifikat, som ikke har opfyldt sine retlige forpligtelser vedrørende prospektet, skal kunne forvente – når vedkommende beslutter at anmelde prospektet vedrørende dette værdipapircertifikat i andre medlemsstater – at utilstrækkeligt oplyste økonomiske aktører, som har hjemsted i disse medlemsstater, investerer i værdipapircertifikatet og lider skade (jf. i denne retning dom af 28.1.2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, præmis 56, og af 12.9.2018, Löber, C-304/17, EU:C:2018:701, præmis 35).

34 Det bemærkes, at dette formål om forudsigelighed ikke er sikret på samme måde, når udstederen af disse værdipapirer i den medlemsstat, hvor den investeringskonto, der anvendtes til køb af børsnoterede værdipapirer i en anden stat, befinder sig, ikke er underlagt lovbestemte offentliggørelsesforpligtelser. Som generaladvokaten har fremhævet i punkt 29 i forslaget til afgørelse, giver kriterierne vedrørende aktionærernes bopæl og det sted, hvor deres bankkonti befinder sig, ikke det udstedende selskab mulighed for at forudse, ved hvilken ret med international kompetence, det vil kunne sagsøges, hvilket ville være i strid med formålet i 16. betragtning til forordning nr. 1215/2012 om, for at skabe retssikkerhed, at undgå muligheden for, at sagsøgte indstævnes for en ret i en medlemsstat, som vedkommende ikke med rimelighed kunne forudse.

35 Det følger heraf, at i et tilfælde med et børsnoteret selskab som det i hovedsagen omhandlede kan der kun være kompetence for retterne i de medlemsstater, hvor dette selskab med henblik på dets børsnotering har opfyldt de lovbestemte offentliggørelsesforpligtelser, på grundlag af skadens indtræden. Det er nemlig kun i disse medlemsstater, at et sådant selskab med rimelighed kan forudse, at der findes et investeringsmarked, og at det kan ifalde ansvar.

36 Hvad endelig angår spørgsmålet om, hvorvidt den omstændighed, at et søgsmål som det, der er anlagt i hovedsagen, er af kollektiv karakter, gør det muligt at se bort fra investorernes bopæl, bemærkes, at det fremgår af ovenstående betragtninger, at dette ikke i sig selv er afgørende for fastlæggelsen af det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået, i henhold til artikel 7, nr. 2), i forordning nr. 1215/2012.

37 Henset til det ovenstående skal det første og det andet spørgsmål besvares med, at artikel 7, nr. 2), i forordning nr. 1215/2012 skal fortolkes således, at et rent formuetab, der direkte indtræffer på en investeringskonto, som følge af investeringsbeslutninger truffet på grundlag af oplysninger, der er let tilgængelige på globalt niveau, men ukorrekte, ufuldstændige eller vildledende, fra et internationalt børsnoteret selskab ikke giver mulighed for, under henvisning til skadens indtræden, at fastslå international kompetence for en ret i den medlemsstat, hvor den bank eller den investeringsvirksomhed, hos hvilken kontoen er oprettet, er etableret, når det nævnte selskab ikke var underlagt lovbestemte offentliggørelsesforpligtelser i denne medlemsstat.

Det tredje og det fjerde spørgsmål

38 Med det tredje og det fjerde spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om den i tilfælde af, at den har kompetence til at påkende det gruppesøgsmål, der er anlagt i hovedsagen på grundlag af artikel 7, nr. 2), i forordning nr. 1215/2012, ligeledes vil have kompetence til at påkende erstatningssøgsmål, der senere anlægges individuelt af investorerne.

39 Det skal imidlertid bemærkes, at det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at tvisten i hovedsagen ikke vedrører sådanne individuelle erstatningssøgsmål. Heraf følger, at på dette trin er disse spørgsmål af hypotetisk karakter, og det er ikke godtgjort, at der er et behov for en besvarelse heraf for løsningen af tvisten. Eftersom den opgave, som Domstolen varetager, er at bidrage til retsplejen i medlemsstaterne og ikke at udøve responderende virksomhed vedrørende generelle eller hypotetiske spørgsmål, kan de nævnte spørgsmål under disse omstændigheder ikke antages til realitetsbehandling (jf. analogt dom af 26.11.2020, Sögård Fastigheter, C-787/18, EU:C:2020:964, præmis 76, 80 og 81).

Sagsomkostninger

40 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

Artikel 7, nr. 2), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område skal fortolkes således, at et rent formuetab, der direkte indtræffer på en investeringskonto, som følge af investeringsbeslutninger truffet på grundlag af oplysninger, der er let tilgængelige på globalt niveau, men ukorrekte, ufuldstændige eller vildledende, fra et internationalt børsnoteret selskab ikke giver mulighed for, under henvisning til skadens indtræden, at fastslå international kompetence for en ret i den medlemsstat, hvor den bank eller den investeringsvirksomhed, hos hvilken kontoen er oprettet, er etableret, når det nævnte selskab ikke var underlagt lovbestemte offentliggørelsesforpligtelser i denne medlemsstat.

Underskrifter